

SALİH AMEL VE İMAN[1] "Amel", iradeye dayalı iş, davranış ve eylem,[2] "salih amel" ise; niyete ve iradeye bağlı olarak yapılan bilinçli fiil ve hayırlı iş demektir.[3] Yapıldığı zaman sevap kazanılan, Allah ve Peygamberin emir ve yasaklarına uygun her amel; salih ameldir. Bir amelin salih amel olabilmesi için; a) salih ameli yapan kişinin müslüman olması, b) Salih ameli iman gereği olarak yapması, c) Kur'an'a ve Şari'ne uygun olması, d) Tam bir ihlas ve iyi bir niyetle yapılması gerekir.[4]

Yüce Allah, müminlerin salih ameller işlemesini emretmektedir:

“Salih ameller işleyin” (Sebe, 34/11). Hangi amellerin "salih amel" olduğu hususunda Kuran'a baktığımızda, Allah rızasına uygun olan her türlü; fiil, ibadet ve iyiliklerin "salih amel" olduğunu görmekteyiz. Namaz, oruç, zekat ve hac gibi temel ibadetlerin yapılması "salih amel" olduğu gibi iyiliği emretmek, kötülükten men etmek,, bobyal yardımlaşma ve benzeri Kur'an'a uygun olan her türlü iş ve davranış salih ameldir. İman Ve Salih Amel ilişkisi Şöyledir: Tasdik etmek anlamına gelen "iman", Allah'ın varlığını ve birliğini, Hz. Muhammed'in peygamberliğine ve Kur'an'ın hak kitap olduğuna ve Kur'an'da ve mütevatir şari'nette haber verilen hususların doğru olduğuna kesin olarak inamak, bunları tasdik etmek demektir. İman, kalbin amelidir. İmanın yeri kalptir. Kuran'ı Kerimde iman kalbe ait bir salih amel olduğu, Nuh (a.s.)'ın oğlunun Allah'ı inkar ve isyan etmesini "salih olmayan bir amel" olarak ifade edilerek bildirilmiştir:

“Nuh! O (gemiye binmeyen) oğlun senin aileden değildir. O'nun yaptığı salih olmayan bir ameldir” (Hud, 11/46).

Salih amel, Kuran'da iman anlamında, kullu kelimesinin zıddı olarak kullanılmaktadır:

“İman, kullu değildir” (Hud, 11/46).

Her kim inkar ederse, inkarı kendi aleyhinedir. Ve kim de salih amel işlerse, kendileri için rahat bir

[illegible]

06; ِ ف َ ق َ د ْ ح َ ب ِ ط َ ع َ م َ ل ُ ه ُ “ Kim iman (esasalarını) inkar ederse o kimsenin ameli boşa gider” (Maide,5/5) Yüce Allah inkar edenlerin amellerini fırtınalı bir günde rüzgarın şiddetle savurduğu küle ve seraba benzetmektedir. Mümin olmayanlar, kıyamet gününde yaptıkları amelerden hiç bir şey elde edemeyeceklerdir: م َ ث َ ل ُ ا ل ّ َ ذ ِ ي ن َ ك َ ف َ ر ُ و ا ب ِ ر َ ب ّ ِ ه ِ م ْ أ َ ع ْ م َ ا ل ُ ه ُ م ْ ك َ ر َ م َ ا د ٍ ا ش ْ ت َ د ّ َ ت ْ ب ِ ه ِ ا ل ر ّ ِ ي ح ُ ف ِ ي ي َ و ْ م ٍ ع َ ا ص ِ ف ٍ ل َ ا ي َ ق ْ د ِ ر ُ و ن َ م ِ م ّ َ ا ك َ س َ ب ُ و ا ع َ ل َ ى ش َ ي ْ ء ٍ ذ َ ل ِ ك َ ه ُ و َ ا ل ض ّ َ ل َ ا ل ُ ا ل ْ ب َ ع ِ ي د ُ “ Rablerini inkar edenlerin durumu şudur: Onların işleri, fırtınalı bir günde rüzgarın şiddetle savurduğu küle benzer. (Dünyada) kazandıkları hiç bir şeyin (ahirette) yararını görmezler. İşte bu derin sapıklıktır.” (İbrahim 14/18) Ayet, açıkca iman olmadan yapılan iyi işlerin kabul olmayaç ağını kesin olarak ifade etmektedir. Ancak salih amelleri eksik olsa bile kişi mümin olabilir. Salih Amel İmanı Besler Yüce Allah insanı boş yere yaratmamadığı gibi başıboş da bırakmamıştır. Onu bir takım ibadetlerle yükümlü kılmıştır. Hayatı ve ölümü bir sınav olarak yaratmıştır. İnsanın bu sınavda başarılı olabilmesi iman ile birlikte salih ameller işlemisine bağlıdır. İmanın korunması ve kalpte kökleşmesi için amel gereklidir. Çünkü düşünce alanından eylem ve hareket alanına çıkamamış olan iman, meyvesiz bir ağaca benzer. Kalpte mevcut olan iman ışığının hiç sönmeden parlaması, giderek gücünü artırması salih amellerle mümkün olur. Salih ameller, samimi imanın bir göstergesidir. Salih ameller, imanımızın güçlenmesini ve ahlâken olgunlaşmamızı sağlar. İbadetler ile beslenen iman ağacının meyvesi güzel ahlâktir. İbadete devam eden kimsenin kalbinde iman nuru parlar, Allah korkusu ve sorumluluk duygusu gelişir. İbadetlerin hakikî yararı, var olan imanı koruması ve geliştirmesidir. Bir takım kimselerin "önemli olan kalp temizliğidir, ibadetler önemli değildir" demek İslâmî bir yaklaşım değildir. Mümin böyle bir düşünceye sahip olamaz. Allah'a gönülden iman eden ve O'nu seven her mümin, O'nun tüm emirlerini zevkle ve kayıtsız şartsız yerine getirir. Salih amelleri işlemek, kişinin kalbindeki Allah sevgisinin büyüklüğüne bağlıdır. Çünkü bir insan Allah'ı ne kadar

o kadar O'rsquo;nun rızası g'ouml;zetir ve Allah'rsquo;n sevgisini kaybetmekten korkar. Salih amellerin yararını insanların kendileri g'ouml;r'uuml;r'uuml;r. Dolayısıyla, bir insan salih amel işlemekle, ger'ccedil;ekte ancak kendisine yarar sağlamış, d'uuml;nya ve 'acirc;hiretini kazanmış olur. Y'uuml;ce Allah, ;

#1608;#1614;#1605;#1614;#1606;#1618;
#1580;#1614;#1575;#1607;#1614;#1583;#1614;
#1601;#1614;#1573;#1616;#1606;#1617;#1614;#1605;#1614;#1575;
#1610;#1615;#1580;#1614;#1575;#1607;#1616;#1583;#1615;
#1604;#1616;#1606;#1614;#1601;#1618;#1587;#1616;#1607;#1616;
#1573;#1616;#1606;#1617;#1614;
#1575;#1604;#1604;#1617;#1614;#1607;#1614;
#1604;#1614;#1594;#1614;#1606;#1616;#1610;#1617;#1612;
#1593;#1614;#1606;#1618;
#1575;#1604;#1618;#1593;#1614;#1575;#1604;#1614;#1605;#1616;#1610;#1606;#1614;"Kim cehd ederse (ccedil;aba g'ouml;sterirse), yalnızca kendi nefsi i'ccedil;in cehd etmiş olur. Ş'uuml;phesiz Allah, alemlerden m'uuml;stağnidir." (Ankebut, 29/ 6) buyurmaktadır. İman edip salih amel işleyen, hakkı ve sabrı insanlara tavsiye eden insan ziyane ugramaktan kurtulur: #1608;#1614;#1575;#1604;#1618;#1593;#1614;#1589;#1618;#1585;#1573;#1616;#1606;#1617;#1614;
#1575;#1604;#1618;#1573;#1616;#1606;#1587;#1614;#1575;#1606;#1614;
#1604;#1614;#1601;#1616;#1610; #1582;#1615;#1587;#1618;#1585;#1613;
#1573;#1616;#1604;#1617;#1614;#1575;
#1575;#1604;#1617;#1614;#1584;#1616;#1610;#1606;#1614;
#1570;#1605;#1614;#1606;#1615;#1608;#1575;
#1608;#1614;#1593;#1614;#1605;#1616;#1604;#1615;#1608;#1575;
#1575;#1604;#1589;#1617;#1614;#1575;#1604;#1616;#1581;#1614;#1575;#1578;#1616;
#1608;#1614;#1578;#1614;#1608;#1614;#1575;#1589;#1614;#1608;#1618;#1575;#1576;#1616;#1575;#1604;#1618;#1581;#1614;#1602;#1617;#1616;
#1608;#1614;#1578;#1614;#1608;#1614;#1575;#1589;#1614;#1608;#1618;#1575;#1576;#1575;
#1576;#1616;#1575;#1604;#1589;#1617;#1614;#1576;#1618;#1585;#1616;
#1616; "Andolsun zamana ki, insan ger'ccedil;ekten ziyan i'ccedil;indedir. Ancak, iman edip de s'acirc;lih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler, birbirlerine sabrı tavsiye edenler başka (Onlar ziyanda değillerdir) (Asr,103/1-3) anlamındaki 'acirc;yet bu ger'ccedil;eği ifade etmektedir. Y'uuml;ce Allah, imanın, sırf dille s'ouml;ylenen bir s'ouml;z olmadığını, imanın birtakım y'uuml;k'uuml;ml'uuml;kleri olduğunu, k'ouml;t'uuml;l'uuml;kleri yapanların yaptıklarının yanlarına k'acirc;r kalmayacağını, iman eden ve beraberinde salih amel işleyenlerin ise g'uuml;nahlarının affedileceğini ş'ouml;yle ifade etmektedir:

#1571;#1614;#1581;#1614;#1587;#1616;#1576;#1614;
#1575;#1604;#1606;#1617;#1614;#1575;#1587;#1615;
#1571;#1614;#1606;#1618;
#1610;#1615;#1578;#1618;#1585;#1614;#1603;#1615;#1608;#1575;
#1571;#1614;#1606;#1618;
#1610;#1614;#1602;#1615;#1608;#1604;#1615;#1608;#1575;
#1570;#1605;#1614;#1606;#1617;#1614;#1575;
#1608;#1614;#1607;#1615;#1605;#1618; #1604;#1614;#1575;

يُفْتَنُونَ
وَلَقَدْ
فَتَنَّا
الَّذِينَ
مِنْ
قَبْلِهِمْ
فَلَيَعْلَمَنَّاللَّهُ
الَّذِينَ
صَدَقُوا
وَلَيَعْلَمَنَّ
الْكَاذِبِينأَمْحَسِبَ
الَّذِينَ
يَعْمَلُونَ
السَّيِّئَاتِأَنْ
يَسْبِقُونَاسَاءَمَا
يَحْكُمُونَ
مَنْكَانَ
يَرْجُو
لِقَاءَ
اللَّهِ
فَإِنَّ
أَجَلَ
اللَّهِ
لَآتٍوَهُوَ
السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ
وَمَنْ
جَاهَدَ
فَإِنَّمَا
يُجَاهِدُ
لِنَفْسِهِ
إِنَّ
اللَّهَ
لَغَنِيٌّ
عَنْ
الْعَالَمِينَ
وَالَّذِينَ
آمَنُوا
وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ
لَنُكَفِّرَِ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

يَتْبَعُ
الْمَيِّتَ
ثَلاَثَةٌ،
فَيَرْجِعُ
اثْنَانِ
وَيَبْقَى
مَعَهُ
وَاحِدٌ،
يَتْبَعُهُ
أَهْلُهُ
وَمَالُهُ
وَعَمَلُهُ،
فَيَرْجِعُ
أَهْلُهُ
وَمَالُهُ،
وَيَبْقَى
عَمَلُهُُ
َُِّا
يَلْحَقُ
الْمُؤْمِنَ
مِنْ
عَمَلِهِ
وَحَسَنَاتِِ
ِبَعْدَ
مَوْتِهِ
عِلْمًا
عَلَّمَهُ
وَنَشَرَهُ
وَوَلَدًا
صَالِحًا
تَرَكَهُ
وَمُصْحَفًا
وَرَّثَهُ
أَوْ
مَسْجِدًا
بَنَاهُأَوْ
بَيْتًا
لاِبْنِ
السَّبِيلِ
بَنَاهُأَوْ

[illegible]

نَفْسِهِ
فَأُوْلَئِكَ هُمْ
الْمُفْلِحُونَ “Kendilerinden önce o yurdu (Medine'yi) hazırlayıp imanı (gönüllerine) yerleştirenler ise, hicret edenleri severler ve onlara verilen şeylerden dolayı da içlerinde bir ihtiyaç (arzusu) duymazlar. Kendilerinde bir açıklık (ihtiyaç) olsa bile (kardeşlerini) öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin 'cimri ve bencil tutkularından' korunmuşsa, işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır.” (Haşr, 59/9) Salih Amel - Niyet İlişkisi Bir ameli salih kılan şey, yalnızca onun sonucu değildir, onun arkasındaki "niyet"tir. Bu nedenle, bir amelin salih olması, imana bitişik olup şirk ve riyadan uzak, iyi bir niyet ve ihlasla yapılması, amelin İslam’a uygun olması, sırf Allah rızası gözetilerek yapılmış olması gerekir.[\[13\]](#) İbadet, sadece namaz ve Allah'ı zikretmekten ibaret değildir. Rabbin rızasını talep, emrini yerine getirmek için yapılan her sâlih amel bir ibadettir. Bir mümin, Allah'ın bütün emir ve yasaklarına uymakla ibadet etmiş olur. Hatta, yeme, içme ve yürüme gibi mubah olan ameller, bedenlen sağlıklı olmak amacıyla yapıldığı zaman ibadet olur.Bütün işler bu şekilde hâlis bir niyetle yapıldığında ibadet kapsamına girerek sevaba vesile olur. Bu temele dayanarak İslam âlimleri, "iyi niyet, âdetleri ibadete çevirir" demişlerdir. Eğer salih amel tanımına uygun olan işler, Allah rızasından uzaklaşırsa, o zaman salih amel olma özelliklerini yitirirler. Allah’ın rızasına uygun olmayan her türlü inanç, söz, fiil ve davranışlara da amel-i gayrı salih denir. Bu itibarla, salih amelleri işlerken niyetlerin düzgün olması gerekir. İbadetler, yalnız Allah’a yapılır, Allah’ın başkasına ibadet yapılmayacağı gibi, Allah rızası dışında başka bir amaçla da ibadet yapılmaz. Allah’a yapılan ibadete, başkasını ortak etmek, ibadetle dünyevî bir çıkar sağlamak veya toplum nezdinde itibar kazanmak gibi; ibadetin ruhuna aykırı niyet ve amaçlarla ibadet etmek, büyük günah kabul edilmiştir. Bu şekilde yapılan ibadetleri Yüce Allah kabul etmeyeceğı gibi değer de vermeyecektir. Allah’ın bir kulundan razı olması, o kul için dünya ve âhirette en büyük bahtıyarlık ve en büyük nimettir. Allah’ın rızasını aramak, müminin özelliğı ve Allah’ın rızasını kazanacak söz, fiil ve davranışlar sergilemeye çalışmak da en başta gelen görevi ve amacı olmalıdır (Fetih, 48/29). Kur’an’ın da; müminler, yaptıkları salih amellerde Allah’ın rızasına uymakla, kâfirler ise Allah’ın gazabına dönemekle nitelenmiştir: أَفَمَنْاتَّبَعَرِضْوَانَاللَّهِكَمَنْ بَاءَبِسَخَطٍمِنْ اللَّهِوَمَأْوَاهُجَهَنَّمُوَبِئْسَالْمَصِيرُ “Hiç Allah’ın rızasına uyan (mümin) kimse, Allah’ın gazabına uğrayan ve yeri cehennem olan (kâfi)r kimse gibi olur mu?” (Al-i İmran, 3/162). SONUÇ İmanın gereğı olarak yapılan, Kurân ve Sünnete, Allah ve Peygamberin rızasına uygun

olan ve bilinçli olarak yapılan her amel salih ameldir. İslamın emirlerine uymak ve yasaklarından kaçınmak salih amel kapsamına girer İman edip salih ameller işleyen kimseye "salih" denir.

tarihsiz. Ayrıca bkz. Ömer Dumlu, "Kur'an'da Salah Meselesi", s. 44 vd. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1992. [3] Geniş bilgi için bkz. İsmail Karagözlü, "Kur'an'da Salih Amel Kavramı, Salih ve Muslih İnsanların Özellikleri", Diyanet İlmî Dergi, s.60. XXXII, 1/2. Ankara, 1997 [4] İsmail Karagözlü, Kur'an'a Göre İnsana Verilen Görev ve Değer, s. 218. Ceditlik Yay. İst. 1996. bk. Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, III, 1740. Eser neşriyat, İstanbul, 1971. [5] bk. İsmail Karagözlü, agm., s.66. [6] Bakara 2/277; Yunus 10/9; Hud 11/23. [7] Şerafettin Gölcü, Süleyman Toprak, Kelam, s.131. Konya, 2001, [8] Buhari, İman, 18. No: 26. I., 12. [9] Buharî, İman, 9, No: 16. I., 9-10. [10] Müslim, İman, 12 No: 58. I., 63. [11] Buhari, Rikak, 42, III, 193. [12] İbn Mace, Mukaddime, 20, I., 22. [13] bk. İsmail Karagözlü, agm., s. 64-65. [14] Nisa, 4/69.

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)